

Høringssvar til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. *Konsekvensændringer som følge af indførelse af samtidighedsferie i ferieloven*

Generelle bemærkninger

Den 6. december 2017 fremsatte ministeren et forslag til en ny ferielov – et lovforslag som senere blev behandlet i Folketinget og blev endeligt vedtaget d. 25. januar 2018. Det fremgår af dette lovforslag, at feriedagpengereglerne skal justeres og tilpasses principperne i den nye ferielov – men det fremgår ikke hvordan. Dette fremgår heller ikke af den politiske aftale. Her fremgår det alene, at der skal ske en justering af feriedagpengereglerne.

Det fremgår af den nu vedtagne ferielov, at justeringerne af feriedagpengereglerne forventes at få økonomiske konsekvenser i form af mindre udgifter til feriedagpenge i størrelsesordenen 328 mio. kr.

I dette lovforslag ser vi så, hvordan man vil justere feriedagpengereglerne til den nye ferielov. Men nu er økonomien omkring reglerne vedtaget. Hermed ligger reglerne mere eller mindre fast.

Danske A-kasser finder det problematisk, at man ikke behandler de økonomiske konsekvenser af justeringer i regler i det lovforslag, hvor man faktisk justerer reglerne, men i et særskilt lovforslag, der allerede er vedtaget. Det er vigtigt, at det er til at gennemskue, hvilke konsekvenser nye regler vil få – også økonomiske. Og hvordan reglerne vil virke i samspil med andre regler. Derfor er det også problematisk, at feriedagpengereglerne ikke behandles samtidig med ferielov-behandlingen – men først vil blive behandlet senere.

Nu ser vi så, hvordan man vil justere feriedagpengereglerne.

Ved overgangen til den ny ferieordning vil lønmodtagerne have optjent betalt ferie, som endnu ikke er afholdt, og samtidig på overgangstidspunktet begynde at optjene ny ret til ferie, som holdes løbende i takt med optjeningen.

Som følge heraf bliver ferie, som er optjent i det sidste år efter reglerne i ferieloven, hensat, indtil lønmodtagerens afgang fra arbejdsmarkedet. De hensatte feriemidler er skattepligtig indkomst og de indgår i indtægtsgrundlaget for beregning af pension, herunder folkepensionens grundbeløb, folkepensionens pensionstillæg mv. og ved beregning af førtidspension, når midlerne beskattes efter overgangen til pension. Tilgodehavende feriemidler vil ikke blive modregnet folkepension, førtidspension mv. Ifølge lovforslaget vil alle pensionister hermed blive ligestillet.

Det fremgår imidlertid af lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler, § 15, stk. 2, nr. 2, (en lov der allerede er vedtaget), at Fonden udbetaler tilgodehavende feriemidler til lønmodtagere, der har forladt arbejdsmarkedet, når lønmodtageren er overgået til efterløn i medfør af reglerne i kapitel 11a i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Da der ikke i feriedagpengelovforslaget er fastsat regler om, at hensatte feriemidler ikke modregnes i efterlønnen, vil de ca. 455.000 lønmodtagere, der betaler til efterlønsordningen, få modregnet deres hensatte feriemidler i deres efterløn ved overgangen hertil. Det, finder vi, er en helt urimelig forskelsbehandling. Man kan ikke uden videre sige, at medlemmer, der er overgået til efterlønsordningen, er udtrådt af arbejdsmarkedet. Tværtimod. For mange er efterlønsordningen en fastholdelsesordning på arbejdsmarkedet, hvor lønmodtageren bliver bedre stillet jo mere den pågældende arbejder. Der er således ingen saglig begrundelse for at forskelsbehandle lønmodtagere, der betaler til efterlønsordningen og andre lønmodtagere.

Vi skal derfor opfordre til, at hensatte feriemidler heller ikke vil blive modregnet i efterløn – eller at de alternativt først udbetales ved folkepensionsalderen.

Specielle bemærkninger til den fremtidige feriedagpengeordning

Generelt er hovedmålgruppen for feriedagpengereglerne fremover ledige medlemmer, der i det nye dagpengesystem har mange og forskelligartede småjobs. Dermed mener vi, at regelsættet skal skrues sammen, så systemet fungerer optimalt for denne gruppe.

Kernemålgruppen er ikke længere medlemmer, der er i job, eller skifter mellem fuld beskæftigelse og fuld ledighed og derefter går tilbage til fuld beskæftigelse. Regelsættet skal derfor ikke skrues sammen efter denne gruppe.

Det fremgår af aftalen, at reglerne for feriedagpenge kun konsekvensændres som følge af de nye perioder for optjening og afholdelse i ferieloven, mens "øvrige principper i feriedagpengesystemet fastholdes". Det er problematisk, at reglerne ikke gennemtænkes til ét sammenhængende system. Principper, der kan virke rimelige og administrerbare i et optjenings- og afviklingssystem, der opererer på årsbasis, får helt andre effekter i et samtidighedssystem, hvor kompleksiteten er mangedoblet. Vi vil derfor anbefale, at man gennemtænker hele systemet i sammenhæng.

Subsidaritets-princippet:

Et af de principper i det gældende feriedagpengesystem, der foreslås fastholdt, er princippet om, at medlemmet skal have afholdt al egen optjent ferie, før der kan udbetales feriedagpenge. I det nuværende system, er dette et endeligt opgjort antal dage, der er kendt før ferieåret – og dermed kendt før der kan udbetales feriedagpenge.

I systemet med samtidighedsferie – hvor man i øvrigt fastholder, at feriedagpenge kan udbetales op til en uge før feriens afholdelse, og hvor man ydermere fastlægger, at egen optjent ferie skal opgøres på ferieafholdestidspunktet – har det som konsekvens, at det ikke er muligt, hverken på ansøgningstidspunktet eller på udbetalingstidspunktet endeligt at afgøre, om medlemmet har ret til udbetalingen af feriedagpenge.

Grunden hertil er, at eksempelvis småjobs, som medlemmet har taget efter udbetalingen af feriedagpenge, kan betyde, at der på ferieafholdelsestidspunktet ikke længere var ret til den allerede foretagne udbetaling, da der på dette tidspunkt var optjent ret til ny samtidighedsferie.

Det er vejledningsmæssigt og retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at fastsætte regler, der gør det umuligt at vide, hvilke rettigheder man har.

Eksempel:

Et medlem ansøger om feriedagpenge d. 14. januar 2021 om ferie fra d. 5.-9. april 2021. På ansøgningstidspunktet har medlemmet optjent ret til 6 dage med feriedagpenge og har afholdt al egen optjent ferie. Ansøgningen godkendes derfor.

Feriedagpenge skal være til rådighed 7 dage før ferien. På tidspunktet for udbetalingskørslen d. 24. marts 2021 har medlemmet optjent ret til 10 dage med feriedagpenge. Udbetalingen kører derfor igennem og medlemmet får en udbetalingspecification.

På dagpengekortet efter udbetalingen af feriedagpengene fremgår det, at medlemmet har haft arbejdstimer i marts. Af de hentede indkomstdata i månedskontrollen den 11. april fremgår det, at medlemmet i marts måned har optjent 2 samtidighedsferiedage. Dermed havde medlemmet ved feriens startdato den 5. april ikke (længere) afholdt al egen optjent ferie.

Hvad konsekvensen af dette tænkes at være fremgår ikke af de fremsatte regler. Vi går ud fra, at medlemmet ikke skal tilbagebetale de udbetalte feriedagpenge – det virker ikke rimeligt ift. en udbetaling, som medlemmet er i god tro om.

Der er behov for at fastsætte regler, så det er muligt at træffe afgørelse om retten til feriedagpenge på et givet tidspunkt – uden at efterfølgende yderligere optjening af ret til samtidighedsferie kan ændre på allerede truffne afgørelser.

Difference-reglen

Et tilsvarende problem opstår med difference-reglen. Reglen går ud på at sikre, at medlemmer, der arbejder på nedsat tid, kompenseres via feriedagpengereglerne for den meget lave ydelse, der optjenes på baggrund af ansættelse på nedsat tid.

Hvis et medlem, der har arbejdet på nedsat tid, fx har optjent 20 egen optjente feriedage og samtidig i optjeningsåret har optjent 18 dage med feriedagpenge, skal medlemmet kun afholde $25 - 18 = 7$ feriedage finansieret med egen optjent ferie, før der kan udbetales feriedagpenge.

Difference-reglen fastholdes fremover. I dag opgøres difference-reglen før ferieårets start. Hvor det i dag er forholdsvis enkelt at opgøre differencen én gang årligt forud for ferieårets start, bliver det fremadrettet meget kompliceret at opgøre differencen måned

for måned – ydermere for ferieperioder der kan krydse flere månedsskifte og forudbetales, jf. ovenstående eksempel.

Vi går ikke ud fra, at differensreglen skal administreres forskelligt alt efter hvilken måned på året, ferien ligger i. For i så fald bliver det dybt kompliceret at vejlede om og administrere reglen. Problemet ligger i, at betingelserne for ret til feriedagpenge i så fald ændrer sig måned for måned både afhængigt af kalendermånedernes placering i forhold til ferieafholdelsesperioden og i forhold til egen optjente samtidighedsferiedage.

Har et medlem flere arbejdsgivere, kan medlemmet i øvrigt optjene ganske mange samtidighedsferiedage af ringe værdi på en måned samtidigt.

Forslag

Feriedagpengeoptjeningen sker på baggrund af udbetalte dagpenge. De timer, der optjenes ferierettigheder af med løn eller feriegodtgørelse, er der allerede taget højde for i optjeningen af feriedagpenge – på grund af fradrag i dagpengene.

Vi mener derfor, at man ift. såvel subsidiaritets-princippet som difference-reglen kan give medlemmet ret til selv at vælge, om han for en given ferie ønsker feriedagpenge eller afholdelse af samtidighedsferie/ferie med feriegodtgørelse. Det vil mindske administrationen. Og det vil samtidig være udgiftsneutralt, da medlemmet allerede vil have ret til de optjente feriedagpenge, jf. difference-reglen.

Alternativt mener vi, at man må etablere hjemmel til at lave en omregningsmodel, der svarer til den der findes ift. efterlønnen.

Specielle bemærkninger til overgangsordningen

Principielt er det vores opfattelse, at overgangsreglerne for feriedagpenge er unødigt komplicerede, særligt når det henses til hvor enkelt reglerne for ferieydelse er formuleret. Vi vil derfor opfordre til, at overgangsreglerne harmoniseres.

Af lovforslagets § 1 nr. 2 – dvs. lovens § 75h stk. 6 – fremgår, at der højst kan afholdes 16,6 dage med feriedagpenge i perioden 1. maj 2020 til 31. august 2020.

Imidlertid er det ikke muligt at afholde mindre end 1 dags ferie, hvorfor vi går ud fra, at der reelt er tale om, at der kan holdes 17 dages ferie med feriedagpenge. Vi mener, at de 16,6 dage skal rundes op til 17 hele dage, og at dette skal fremgå af loven eller af de administrative regler hertil.

Med venlig hilsen

Heidi Lindholm
Chefkonsulent